MALTA

QORTI TAL-MAĠISTRATI (MALTA)
BĦALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI
MAĠISTRAT DR. GABRIELLA VELLA B.A., LL.D.

Każ Nru. 475/2022

Il-Pulizija
(Spettur Sherona Buhagiar)

Vs

Josè Mifsud

Illum 23 ta' Jannar 2024

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet dedotti fil-konfront ta' **Josè Mifsud**, bin Aaron u Diane neè Cesare, imwieled il-Pietà fis-17 ta' Lulju 1999 u detentur tal-Karta ta' l-Identità bin-Numru 0238199(M), talli nhar it-22 ta' Mejju 2022, bejn 15:00hrs u 23:00hrs, ġewwa Marsascala u/jew f'dawn il-Gżejjer Maltin:

1. Bla ordni skond il-liġi ta' l-awtorità kompetenti, u barra mill-każijiet li fihom il-liġi tagħti s-setgħa lill-privat li jarresta lill-ħati, arresta, żamm jew issekwestra lis-sieħba tiegħu li għandha tarbija minnu u li kienet qiegħda tgħix taħt l-istess saqaf u cioè Sera Ciantar, kontra l-volontà tagħha, u dana bi ksur ta' l-Artikoli 86, 87(1)(h) u 202(h)(iv)(v)(vi) tal-Kap.9;
2. U aktar talli fl-istess data, ħinijiet, lok u ċirkostanzi mingħajr il-ħsieb li joqtol jew li jqiegħed il-ħajja ta' Sera Ciantar f'periklu ċar, volontarjament ikkaġuna ħsara fil-ġisem jew fis-saħħa, u cioè offiża ta' natura ħafifa fuq is-sieħba tiegħu li għandha tarbija komuni minnu u li kienet qiegħda tgħix taħt l-istess saqaf, u cioè Sera Ciantar, hekk kif iċċertifikatha Dr. Stephanie Scerri, Med. Reg. No. 4005, u dana bi ksur ta' l-Artikoli 214, 221(1), 222(a) u 202(h)(iv)(v)(vi) tal-Kap.9 tal-Liġijiet ta' Malta;

U aktar talli nhar id-19 ta' Diċembru 2021, bejn 0:00hrs u 02:00hrs, ġewwa Birżebbuġia u/jew f'dawn il-Gżejjer Maltin:

3. Mingħajr il-ħsieb li joqtol jew li jqiegħed il-ħajja ta' Sera Ciantar f'periklu ċar, volontarjament ikkaġuna ħsara fil-ġisem jew fis-saħħa, u cioè offiża ta' natura ħafifa fuq is-sieħba tiegħu li għandha tarbija komuni minnu u li kienet qiegħda tgħix taħt l-istess saqaf u cioè Sera Ciantar, hekk kif iċċertifikata minn Dr. Ian Psaila, Med. Reg. No. 3395, u dan bi ksur ta' l-Artikoli 214, 221(1), 222(a) u 202(h)(iv)(v)(vi) tal-Kap.9 tal-Liġijiet ta' Malta;

Rat it-talbiet tal-Prosekuzzjoni sabiex: (i) il-Qorti toħroġ Ordni ta' Protezzjoni ai termini ta' l-Artikolu 412Ċ tal-Kap.9 tal-Liġijiet ta' Malta, kemm waqt il-mori tal-kawża kif ukoll f'każ ta' ħtija ma' kull piena li l-Qorti jidhrilha xierqa; (ii) f'każ ta' ħtija, il-Qorti, barra milli tapplika l-piena skond il-Liġi, tapplika wkoll l-artikoli 382, 383, 384 u 385 tal-Kap.9 tal-Liġijiet ta' Malta; (iii) f'każ ta' ħtija, minbarra milli tinfliġġi l-pieni stabbiliti mil-Liġi, tordna lil Josè Mifsud iħallas l-ispejjeż li għandhom x'jaqsmu mal-ħatra ta' Esperti, jekk ikun il-każ, kif provdut fl-Artikolu 533 tal-Kap.9 tal-Liġijiet ta' Malta;

Rat id-dokumenti esebiti mill-Prosekuzzjoni, inkluż il-Kunsens ta' l-Avukat Ġenerali ai termini ta' l-Artikolu 370(4) tal-Kap.9 tal-Liġijiet ta' Malta[1], a fol. 3 sa' 37 tal-proċess;

Rat li l-imputat, filwaqt li ddikjara li ma għandux oġġezzjoni li l-każ tiegħu jiġi trattat bi proċedura sommerja, wieġeb li ma huwiex ħati ta' l-imputazzjonijiet dedotti fil-konfront tiegħu[2];

Rat l-Ordni ta' Protezzjoni maħruġ fil-konfront ta' l-imputat għas-salvagwardja ta' Sera Ciantar, permezz ta' Digriet datat 29 ta' Settembru 2022[3];

Semgħet ix-xhieda ta' Sera Ciantar mogħtija waqt is-seduti tad-29 ta' Settembru 2022[4] u tat-23 ta' Novembru 2023[5], u semgħet ix-xhieda ta' Dr. Stephanie Scerri[6] u ta' Dr. Ian Psaila[7] mogħtija waqt is-seduta tad-29 ta' Settembru 2022, semgħet ix-xhieda tar-Risk Assessor Jean Taliana mogħtija waqt is-seduta tal-15 ta' Novembru 2022[8] u x-xhieda ta' PC732 Melvin Galdes[9] u tar-Risk Assessor Roberta Formosa[10] mogħtija waqt is-seduta tal-15 ta' Diċembru 2022 u rat id-dokument esebit minn PC732 Melvin Galdes markat Dok. "MG" a fol. 67 sa' 71 tal-proċess, semgħet ix-xhieda ta' Dr. Abigail Pace[11] u ta' l-Ispettur Sherona Buhagiar[12] mogħtija waqt is-seduta tas-16 ta' Frar 2023 u x-xhieda ta' Celine Ciantar[13] u Nathan Calleja[14] mogħtija waqt is-seduta tad-9 ta' Marzu 2023;

Rat illi waqt is-seduta tat-23 ta' Novembru 2023, Sera Ciantar iddikjarat li taħfer lill-imputat u trid li jitwaqqfu l-proċeduri fil-konfront tiegħu. In vista ta' tali dikjarazzjoni, dawn il-proċeduri tħallew għad-deċiżjoni relattiva;

Rat l-Artikolu 543(e) tal-Kap.9 tal-Liġijiet ta' Malta;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Ikkunsidrat:

L-imputat qed jiġi mixli talli nhar it-22 ta' Mejju 2022, bejn 15:00hrs u 23:00hrs, ġewwa Marsascala u/jew f'dawn il-Gżejjer Maltin: (1) Bla ordni skond il-liġi ta' l-awtorità

[1] Fol. 35 tal-proċess.
[2] Fol. 42 tal-proċess.
[3] Fol. 41 tal-proċess.
[4] Fol. 43 sa' 56 tal-proċess.
[5] Fol. 99 u 100 tal-proċess.
[6] Fol. 57 u 58 tal-proċess.
[7] Fol. 59 u 60 tal-proċess.
[8] Fol. 62 u 63 tal-proċess.
[9] Fol. 65 u 66 tal-proċess.
[10] Fol. 72 u 73 tal-proċess.
[11] Fol. 75 sa' 77 tal-proċess.
[12] Fol. 78 sa' 82 tal-proċess.
[13] Fol. 84 u 85 tal-proċess.
[14] Fol. 86 sa' 91 tal-proċess.

kompetenti, u barra mill-każijiet li fihom il-liġi tagħti s-setgħa lill-privat li jarresta lill-ħati, arresta, żamm jew issekwestra lis-sieħba tiegħu li għandha tarbija minnu u li kienet qiegħda tgħix taħt l-istess saqaf u cioè Sera Ciantar, kontra l-volontà tagħha; (2) U aktar talli fl-istess data, ħinijiet, lok u ċirkostanzi mingħajr il-ħsieb li joqtol jew li jqiegħed il-ħajja ta' Sera Ciantar f'periklu ċar, volontarjament ikkaġuna ħsara fil-ġisem jew fis-saħħa, u cioè offiża ta' natura ħafifa fuq is-sieħba tiegħu li għandha tarbija komuni minnu u li kienet qiegħda tgħix taħt l-istess saqaf, u cioè Sera Ciantar, hekk kif iċċertifikatha Dr. Stephanie Scerri, Med. Reg. No. 4005; U aktar talli nhar id-19 ta' Diċembru 2021, bejn 0:00hrs u 02:00hrs, ġewwa Birżebbuġia u/jew f'dawn il-Gżejjer Maltin: (3) Mingħajr il-ħsieb li joqtol jew li jqiegħed il-ħajja ta' Sera Ciantar f'periklu ċar, volontarjament ikkaġuna ħsara fil-ġisem jew fis-saħħa, u cioè offiża ta' natura ħafifa fuq is-sieħba tiegħu li għandha tarbija komuni minnu u li kienet qiegħda tgħix taħt l-istess saqaf u cioè Sera Ciantar, hekk kif iċċertifikata minn Dr. Ian Psaila, Med. Reg. No. 3395.

L-imputat wieġeb li ma huwiex ħati ta' l-imputazzjonijiet dedotti fil-konfront tiegħu.

Fi stadju inoltrat tal-proċeduri, senjatament fl-istadju tal-provi tad-Difiża, l-allegata vittma f'dawn il-proċeduri, ossia Sera Ciantar, xehdet illi hija taħfer lill-imputat u tixtieq li l-proċeduri fil-konfront tiegħu jitwaqqfu u dana stante li *qegħdin niftehmu, anke x'ħin jiġi għat-tifel, jiftiehem miegħi, kollox kif suppost u la qed jimxi sew miegħi, għandi għalfejn intih ċans ieħor. … Niftehmu l-affarijiet, jiġi għat-tifel ħdejn l-Għassa. Anke jekk nibgħatlu eżempju minħabba affarijiet għat-tifel iż-żgħir li ma jmantnix għalih, xorta jgħini għalih*[15]. Fuq mistoqsija diretta tal-Qorti jekk hija tridx li il-proċeduri fil-konfront ta' l-imputat jitwaqqgħu, Sera Ciantar bla tlaqliq ta' xejn wieġbet fl-affermattiv.

In vista tad-dikjarazzjoni avvanzata minn Sera Ciantar waqt is-seduta tat-23 ta' Novembru 2023, din il-Qorti neċessarjament għandha tikkonsidra dak provdut fl-Artikolu 543(e) tal-Kap.9 tal-Liġijiet ta' Malta. L-imsemmi provvediment tal-Liġi jipprovdi li: *Il-pulizija tista' taġixxi, ukoll mingħajr il-kwerela privata, f'kull wieħed mill-każijiet li ġejjin: … (e) fil-każ ta' xi reat li jinvolvi vjolenza domestika. Iżda għall-finijiet ta' dan il-paragrafu "vjolenza domestika" għandu jkollha l-istess tifsira mogħtija lilha bl-artikolu 2 ta' l-Att dwar il-Vjolenza abbażi tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika: Iżda wkoll għandu jkun legali li, wara li jkunu nbdew proċeduri fil-qorti bis-saħħa ta' dan l-artikolu għal reat imsemmi f'dan il-paragrafu, vittma allegata ta' reat li jinvolvi vjolenza domestika tista' titlob lill-Qorti li twaqqaf il-proċeduri kontra l-awtur allegat u meta ssir talba bħal dik il-qorti tista' tiddeċiedi u tordna li l-proċeduri kontra l-awtur allegat jitkomplew, filwaqt li tingħata konsiderazzjoni partikolari għall-aħjar interessi tal-kwerelant, tal-minuri involuti, u xi terzi relevanti, u għandha tordna li dik it-talba u deċiżjoni jiġu reġistrati fl-inkartamenti tal-każ.*

Ai termini ta' l-Artikolu 2 tal-Kap.581 tal-Liġijiet ta' Malta *"vjolenza domestika" tfisser kull att jew ommissjoni li tinvolvi l-użu ta' vjolenza verbali, fiżika, sesswali, psikoloġika jew ekonomika li tirriżulta fi ħsara jew tbatija fiżika u jew morali, inkluż it-theddid ta' dak l-att jew ommissjoni, sfurzar, jew iċ-ċaħda arbitrarja tal-libertà, li isseħħ fi ħdan familja jew unità domestika, kemm jekk l-awtur tar-reat jgħix jew kien jgħix fl-istess residenza mal-vittma jew le, u għandha tinkludi wkoll tfal li jkunu xhud ta' vjolenza fi ħdan il-familja jew unità domestika.*

[15] Seduta miżmuma fit-23 ta' Novembru 2023, fol. 99 u 100 tal-proċess.

Dejjem ai termini ta' l-Artikolu 2 tal-Kap.581 tal-Liġijiet ta' Malta *"familja jew unità domestika" tinkludi: (a) konjuġi, imsieħba f'unjoni ċivili jew koabitanti attwali jew passati; (b) persuni li jgħixu fl-istess dar ma' l-awtur tar-reat jew li kienu jgħixu miegħu fi żmien tliet snin qabel l-okkorrenza tar-reat; (ċ) persuni li ż-żwieġ tagħhom ġie xolt jew dikjarat null; (d) axxendent jew dixxendent; (e) adulti oħrajn li jgħixu fl-istess dar; (f) persuni f'relazzjoni informali, li huma jew li kienu qegħdin jiffrekwentaw lil xulxin; (g) persuni li huma jew kienu formalment jew informalment għarajjes lil xulxin bil-għan li jidħlu fi żwieġ jew unjoni ċivili; (h) persuni li huma relatati ma' xulxin mid-demm jew miż-żwieġ sat-tielet grad inkluživament; (i) persuni li għandhom jew kellhom wild in komuni.*

Meta l-imputazzjonijiet dedotti fil-konfront ta' l-imputat u l-fatti tal-każ jiġu ikkunsidrati fid-dawl tal-provvedimenti ta' l-Artikolu 2 tal-Kap. 581 tal-Liġijiet ta' Malta, jirriżulta immedjament evidenti li r-reati a dannu ta' Sera Ciantar li bihom qed jiġi mixli l-imputat, huma reati li jinvolvu vjolenza domestika. In effetti jirriżulta li l-imputat u Sera Ciantar kienu f'relazzjoni bejniethom, kienu jgħixu flimkien u għandhom ulied in komuni.

Għal dak li jirrigwarda l-interpretazzjoni u konsegwenti applikazzjoni ta' l-Artikolu 543 tal-Kap.9 tal-Liġijiet ta' Malta, il-Qorti tagħmel referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija v. Norman Cascun, Appell Nru. 233/19**, deċiża mill-Qorti ta' l-Appell Kriminali fit-12 ta' Diċembru 2019, fejn ġie osservat illi: *l-Artikolu 543 tal-Kodiċi Kriminali jippreskrivi sitwazzjoni fejn il-kontinwazzjoni ta l-azzjoni kriminali mibdija ex officio, (a prescindere mill-fatt jekk ir-reat li jinvolvi vjolenza domestika jkunx wieħed minn dawk li jeħtieġu l-kwerela tal-parti offiża jew le - stante li l-Liġi hija siekta fuq dan) tista tiġi mitmuma fuq deċiżjoni tal-vittma. Hawnhekk il-leġislatur ried li jintroduċi kwalifika għar-regola li azzjoni kriminali istitwita ex officio tibqa miexja indipendentement mir-reċess jew remissjoni tal-parti privata sabiex fil-każijiet ta vjolenza domestika jissalvagwardja l-interessi supremi tar-relazzjonijiet familjari (forsi biex jipprova jsalva dak li hu salvabbli u ma jkunx hemm attrit jew peġġjorament tar-relazzjonijiet interpersonali bejn membri tal-familja li fl-aħħar mill-aħħar ikunu jridu jibqgħu jgħixu flimkien taħt l-istess saqaf jew iżommu l-kuntest domestiku ta bejniethom). Hawnhekk allura l-Liġi trid li tipprevali il-Grazzja fuq il-Ġustizzja fl-interess suprem tal-ħajja domestika u l-importanza li din għandha fil-kuntest soċjali tal-pajjiż. Iżda l-Qorti hija akkordata, per via eccezionale, u fil-każijiet appositi, id-diskrezzjoni li tmur kontra din ix-xewqa tal-vittma u tordna li l-proċeduri kontra l-awtur allegat jitkomplew. Fil-fehma tal-Qorti però l-enfasi tal-Liġi f dan il-proviso qiegħed fuq l-għażla tal-vittma aktar milli fuq id-diskrezzjoni tal-Qorti.*

Għalkemm fil-każ in eżami r-reati li bihom qed jiġi mixli l-imputat f'dawn il-proċeduri u l-fatti ċirkondanti l-istess ma jistgħux u ma għandhomx jiġu ikkunsidrati bħala insinjifikanti, mix-xhieda ta' Sera Ciantar waqt is-seduta tat-23 ta' Novembru 2023, jirriżulta li llum, a distanza ta' ċertu żmien minn meta seħħew l-allegati fatti mertu ta' dawn il-proċeduri, is-sitwazzjoni ta' bejniethom ikkalmat u tjiebet u l-imputat qed jiftiehem sew u jgħin lill-istess Sera Ciantar fir-rigward taż-żewġ ulied minuri tagħhom, li għandhom sena u tlett snin rispettivament. Hawn għalhekk, kif ingħad fis-sentenza appena ċitata għandha *tipprevali il-Grazzja fuq il-Ġustizzja fl-interess suprem tal-ħajja domestika u l-importanza li din għandha fil-kuntest soċjali tal-pajjiż.*

Apparte dak appena osservat, għal kull buon fini l-Qorti tosserva wkoll li mill-fedina penali[16] ta' l-imputat jirriżulta li huwa qatt ma xellef difrejgħ mal-ġustizzja, tant illi għandu fedina penali netta.

Għal dawn ir-raġunijiet għalhekk, il-Qorti, wara li rat l-Artikolu 543(e) tal-Kap.9 tal-Liġijiet ta' Malta, in partikolari t-tieni proviso ta' l-istess, u l-Artikolu 2 tal-Kap.581 tal-Liġijiet ta' Malta, tilqa' t-talba ta' Sera Ciantar sabiex il-proċeduri kontra l-imputat jiġu mwaqqfa u konsegwentement tastjeni milli tieħu konjizzjoni ulterjuri ta' l-imputazzjonijiet kollha dedotti fil-konfront ta' l-imputat b'dawn il-proċeduri.

MAĠISTRAT

DEPUTAT REĠISTRATUR

[16] Fol. 3 tal-proċess.